

TEBLİĞ

Sermaye Piyasası Kurulundan:

**VERİ DEPOLAMA KURULUŞUNA YAPILACAK RAPORLAMALARA
İLİŞKİN ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ (IV-87.1)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı veri depolama kuruluşuna yapılacak bildirimlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ türev araç işlemlerine ilişkin veri depolama kuruluşuna yapılacak bildirimlere ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 87 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) AII: Avrupa Düzenleyici Otoriteler Komitesi CESR tarafından standartlaştırılan alternatif varlık kodunu,
- b) BIC: ISO 9362 standardı uyarınca tanımlanan iş kimlik kodunu,
- c) Borsa: 6362 sayılı Kanunda tanımlanan borsaları,
- ç) CFI: ISO 10692 standardı uyarınca tanımlanan finansal araç sınıfını,
- d) EIC: Enerji kimlik kodunu,
- e) Genel VDK üyesi: Kendilerinin taraf olduğu veya aracılık ettikleri işlemlerin yanı sıra bu işlemlerden bağımsız olarak üçüncü taraflar adına da raporlama hizmeti sağlamaya yetkili kuruluşlar ile merkezi karşı taraf hizmeti veren kuruluşu,
  - f) Kanun: 6362 sayılı Kanunu,
  - g) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
  - ğ) LEI: ISO 17442 standardı uyarınca herhangi bir ülke hukukuna tabi bir tüzel kişiye tahsis edilen tüzel kişi kimlik kodunu,
  - h) MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,
  - ı) Merkezi karşı taraf hizmeti: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketinin, Kurul tarafından uygun görülen piyasa veya sermaye piyasası araçları bazında açık teklif, sözleşme yenileme veya hukuken bağlayıcılığı olan başka bir yöntemle alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt ettiği faaliyetini,
  - i) MKT: Merkezi karşı tarafı,
  - j) NACE: Avrupa Birliği düzenlemeleri uyarınca ekonomik faaliyetlerin istatistiki sınıflandırılmasına ilişkin kodu,
  - k) ISIN: ISO 6166 standardı uyarınca tanımlanan uluslararası menkul kıymet kimlik kodunu,
  - l) Raporlama: Kanunun 87 nci maddesi uyarınca Kurulca yetkilendirilen veri depolama kuruluşuna yapılacak bildirimini,
  - m) Sermaye piyasası araçları: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan sermaye piyasası araçlarını,
  - n) UPI: Özgün ürün kodunu,
  - o) Tezgâh üstü piyasa: Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri dışında kalan piyasaları,
  - ö) Türev araç: Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan türev araçları,
  - p) VDK: Kanunun 87 nci maddesi uyarınca Kurulca yetkilendirilen ve Kurulca belirlenen sermaye piyasası işlemlerine ilişkin verileri toplayan ve merkezi olarak tutan veri depolama kuruluşunu,
  - r) Yatırım kuruluşu: Aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Raporlama Yükümlülüğü ve Esasları

VDK'lara raporlanacak sözleşmeler

MADDE 5 – (1) Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile tezgâh üstü piyasalarda gerçekleştirilen türev araç sözleşmelerine ilişkin detaylar VDK'ya raporlanır.

(2) Kurulca uygun görülen türev araçlar raporlama yükümlülüğünün kapsamı dışında tutulabilir.

(3) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflarca bu Tebliğ kapsamına girebilecek diğer işlemlerinin ilgili yetkili otoritenin talebi üzerine VDK'ya raporlanmasına Kurulca karar verilebilir.

VDK'lara raporlama yükümlülüğü

MADDE 6 – (1) Türev araç sözleşmelerinin tarafları ve merkezi karşı taraf hizmeti veren kuruluşların akdedilen türev araç sözleşmelerine ilişkin detayları bu Tebliğin eklerinde yer alan tablolara uygun olarak en geç sözleşmenin akdedilmesi, sözleşmede değişiklik yapılması, vadesinden önce sonlandırılması ya da vadesinde sonuçlandırılmasını takip eden iş gününde VDK'ya çifte kayda yol açmayacak şekilde raporlamaları zorunludur.

(2) Yatırım kuruluşlarının birbirleriyle kendi portföyleri için akdettikleri tezgâh üstü türev araç sözleşmelerine ilişkin raporlama yükümlülüğü her iki yatırım kuruluşuna da aittir.

(3) Yatırım kuruluşlarının müşterileri ile akdettikleri ya da müşterileri adına karşı tarafı yurtiçinde veya yurtdışında olacak şekilde akdedilmesine aracılık ettikleri türev araç sözleşmeleri ile kendi portföyleri için ikinci fıkra hariç olmak üzere yurtiçinde tezgâh üstü piyasalarda veya yurtdışı organize ya da tezgâh üstü piyasalarda akdettikleri türev araç sözleşmelerinde raporlama yükümlülüğü dördüncü fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla ilgili yatırım kuruluşuna aittir.

(4) İşlem aracılığı faaliyetine yetkili yatırım kuruluşlarının müşterileri adına karşı tarafı yurtiçinde yerleşik bir yatırım kuruluşu olacak şekilde akdedilmesine aracılık ettikleri tezgâh üstü türev araç sözleşmelerinde, raporlama yükümlülüğü sözleşmenin tarafı olan portföy aracılığı faaliyetine yetkili yatırım kuruluşuna aittir.

(5) Takası yurtiçinde yerleşik bir MKT tarafından gerçekleştirilen işlemlerde raporlama yükümlülüğü yurtiçi yerleşik MKT tarafından ifa edilir. Takası yurtdışında yerleşik bir MKT tarafından gerçekleştirilen işlemlerde ise raporlama yükümlülüğü ilgili yatırım kuruluşuna aittir.

(6) Yatırım kuruluşları dışında Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerin aralarında veya yurtdışı organize ya da tezgâh üstü piyasalarda Kurulca yetkilendirilmiş bir yatırım kuruluşu aracılığı olmaksızın akdettikleri türev araç sözleşmelerine ilişkin raporlama yükümlülüğü Türkiye'de yerleşik tüzel kişilere aittir. Bu fıkra kapsamında tüzel kişiler, Kanun kapsamındaki halka açık anonim ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları, portföy yönetim şirketleri, ipotek finansmanı kuruluşları, konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları, varlık kiralama şirketleri, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca yetkilendirilen finansal kuruluşlar, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca ruhsat verilen sigorta ve reasürans şirketleri, 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu uyarınca ruhsat verilen emeklilik şirketleri, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca yetkilendirilen finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile 17/2/2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen firmalardır.

(7) Üçüncü fıkra hariç olmak üzere, gerçek kişiler arasında akdedilen türev araç sözleşmeleri ile gerçek kişilerle tüzel kişiler arasında akdedilen sözleşmelerin VDK'ya raporlanması zorunlu değildir.

Raporlama yükümlülüğünün devri

MADDE 7 – (1) İki yatırım kuruluşu arasında akdedilen türev araç sözleşmeleri ile yatırım kuruluşları dışında tüzel kişiler arasında akdedilen türev araç sözleşmelerinde raporlama yükümlülüğünün sözleşmenin karşı tarafına ya da genel VDK üyesi üçüncü bir kuruluşa devri mümkündür.

(2) Taraflardan yalnızca birinin yatırım kuruluşu olduğu türev araç sözleşmeleri ile yatırım kuruluşlarının sözleşmeye taraf olmamakla birlikte alım satım aracılığı faaliyeti kapsamında müşterileri adına karşı tarafı yurtiçinde veya yurtdışında yerleşik bir kuruluş olacak şekilde akdedilmesine aracılık ettikleri sözleşmelerde raporlama yükümlülüğünün yalnızca genel VDK üyesi üçüncü bir kuruluşa devri mümkündür.

(3) Raporlama yükümlülüğünün devri, yükümlülüğün devredildiği taraflar arasında imzalanacak bir sözleşme ile gerçekleştirilir. Bu devir, yükümlülüğe tabi tarafın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Raporlama esasları

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğin 6 ncı maddesi kapsamında raporlama yükümlülüğüne tabi taraflar, VDK tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bu Tebliğin eklerinde yer alan tablolara uygun şekilde raporlama yapmalıdır.

(2) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflar, raporladıkları açık türev pozisyonlarına ilişkin sözleşmelerin değerlerini ve teminat değerlerini günlük bazda piyasa fiyatına göre değerlemekle yükümlüdür. Piyasa fiyatına göre değerlemenin mümkün olmadığı durumlarda değerlemenin genel kabul görmüş modellere göre yapılması mümkündür. Değerlemeye ilişkin yapılacak bildirimler 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreyi geçmeyecek şekilde VDK'ya raporlanır.

(3) Raporlama yükümlülüğüne tabi tarafların raporladıkları sözleşmelere ilişkin kayıtları tabi oldukları mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, pozisyonun kapatıldığı tarihten itibaren en az 10 yıl süre ile saklamaları zorunludur.

(4) Sözleşmenin her iki tarafı adına bir raporlama gerçekleştiriliyorsa, sözleşmenin taraflarına ilişkin olarak Ek/1'de yer alan sözleşme taraflarına ilişkin tablo her iki taraf için ayrı ayrı, Ek/2'de yer alan sözleşme unsurlarına ilişkin tablo ise yalnızca bir defa raporlanır.

(5) Ek/2'de belirtilen birden fazla türev araç sözleşmesinin birleşiminden oluşan türev araç sözleşmelerine ilişkin raporlama, her bir sözleşme için tarafların mutabık kaldığı şekilde ayrı ayrı yapılır.

Mutabakat sağlanması

MADDE 9 – (1) VDK'ya yapılacak raporlamalarda bildirilecek detaylar üzerinde işlemin taraflarının mutabakat sağlamasına ilişkin usul ve esaslar VDK tarafından belirlenir.

Teminatların raporlanması

MADDE 10 – (1) Ek/1'de istenen teminata ilişkin bilgiler, raporlanan sözleşme için yatırılan ve alınan tüm teminatları kapsar.

(2) Raporlanan sözleşmeler için işlem bazında teminat hesaplanmıyor ise VDK'ya portföy bazında hesaplanan net teminat tutarı bildirilir. Raporlanan sözleşmeye ilişkin portföy bazında net teminat tutarı raporlandığında; raporlamada teminatın ait olduğu portföyü tanımlayan bir kod kullanılır.

(3) MKT tarafından takası gerçekleştirilen sözleşmelerin piyasa fiyatına göre teminat değerlemesi MKT tarafından yapılır.

Sorumluluk ve sır saklama yükümlülüğü

MADDE 11 – (1) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflar özel mevzuatlarındaki gizlilik ve sır saklama yükümlülüklerini ileri sürerek talep edilen bilgileri vermektan imtina edemez.

(2) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflar, verilerin sözleşmelerin gerçek mahiyetine uygun olarak raporlanmasından sorumludur. Kendisine verilen bilgilerin bu Tebliğde belirlenen esaslar çerçevesinde raporlanması raporlama yükümlülüğünü devralan kuruluştadır.

(3) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflarca karşı tarafı yurtdışında yerleşikler ile yapılan türev işlemlerde, karşı tarafa ait bilgilerin ilgili ülkenin yasal engelleri nedeniyle VDK'ya raporlanamaması halinde durum VDK'ya bildirilir. Bu durumda Ek/1'de yer alan tabloda karşı tarafa ait kimlik bilgileri ilgili ülkedeki yasal engeller kaldırılıncaya kadar VDK'ca belirlenecek esaslar çerçevesinde maskelenerek raporlanır.

(4) Raporlama yükümlülüğünü devralarak VDK'ya raporlama yapan kuruluşlar, bildirdikleri verilerin gizliliğine uymak ve bu sırları kanunla görevli ve yetkili kılınmış kişi ve mercilerden başkasına herhangi bir suretle açıklamamak, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yarar veya zararına kullanmamakla yükümlüdür.

Veri girişlerine ilişkin kayıtların tutulması

MADDE 12 – (1) VDK nezdinde tutulan verilere ilişkin olarak yapılan değişiklikler; VDK'nın kendisi dâhil değişikliği talep eden kişi ya da kişilere ilişkin bilgileri, bu değişikliğin mahiyetini, nedenini, tarihini ve zaman damgasını, eski ve yeni kayıtları da içerecek ve Ek/2'de yer alan tabloda eylem tipi bilgisinin yer aldığı satırda yer verilen bilgileri de kapsayacak şekilde VDK tarafından kayıt altına alınır.

Kimlik kodu kullanma zorunluluğu

MADDE 13 – (1) Raporlamalarda; yatırım kuruluşları, türev araç sözleşmelerine taraf olan ve nihai faydalanıcısı olan tüzel kişiler, raporlama yükümlülüğünü devralarak VDK'ya raporlamada bulunan kuruluşlar ile MKT ve takas üyesi tüzel kişileri tanımlamak için bu Tebliğde belirlenen süre içerisinde temin edilecek LEI Kodu kullanılır.

(2) Raporlamalarda, LEI Koduna sahip olmayan tüzel kişi tarafları tanımlamak için, taraflarca LEI Kodu temin edilene kadar bu kişilere ait MKK sicil numarası, MKK sicil numarasının bulunmadığı durumlarda vergi kimlik numarası; bunların bulunmadığı durumlarda, bu kişilere ait ISO 9362 ile uyumlu BIC Kodu, BIC Kodunun bulunmadığı durumlarda ise müşteri numarası kullanılır.

(3) Sözleşmeye taraf olan gerçek kişileri tanımlamak için MKK sicil numarası, MKK sicil numarasının bulunmadığı durumlarda T.C. Kimlik numarası veya yabancı kimlik numarası kullanılır.

Ürün kodlarının kullanımı

MADDE 14 – (1) VDK'ya yapılan raporlamalarda türev sözleşmeleri tanımlamak için UPI kodu kullanılır. UPI kodunun bulunmaması halinde raporlamada türev araç sözleşmesi, ISO 6166 ISIN kodu ya da AII ile ISO 10962 CFI kodunun birleşimi ile tanımlanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şekilde raporlamanın mümkün olmaması halinde türev araç türü aşağıdaki esaslara göre tanımlanır:

- a) Türev araç dayanak varlık sınıfı;
  - 1) Emtia ve emisyon salınımları,
  - 2) Kredi,
  - 3) Döviz kuru,
  - 4) Pay,
  - 5) Faiz oranı,olarak;
- b) Türev araç sözleşme tipi;

- 1) Fark sözleşmeleri,
  - 2) Forward oran sözleşmeleri,
  - 3) Forward sözleşmeleri,
  - 4) Futures sözleşmeleri,
  - 5) Opsiyon sözleşmeleri,
  - 6) Swap,
  - 7) Swaption,
  - 8) Diğer,
- olarak tanımlanır.

(3) İkinci fıkranın (a) bendinde yer alan varlık sınıflarından birinin tam olarak kapsamına girmeyen türev araç sözleşmelerinde raporlama, tarafların mutabık kaldığı en yakın varlık sınıfı itibarıyla yapılır.

İşlem kodu kullanımı

MADDE 15 – (1) VDK'ya yapılacak raporlamalarda, taraflarca her sözleşme için mutabık kalınan özgün bir işlem kodu kullanılır.

(2) Raporlamada işlem kodu;

a) MKT tarafından takası gerçekleştirilen sözleşmelerde MKT,

b) İki yatırım kuruluşu tarafından akdedilen sözleşmelerde satıcı olan yatırım kuruluşu,

c) Yatırım kuruluşlarının müşterileri ile akdettikleri ya da akdedilmesine aracılık ettikleri sözleşmelerde raporlama ile yükümlü yatırım kuruluşu,

ç) Yatırım kuruluşları dışında iki tüzel kişi arasında akdedilen sözleşmelerde satıcı olan tüzel kişi, tarafından üretilir.

(3) Karşı tarafın yurtdışında yerleşik olduğu işlemlerde sözleşmenin iki tarafınca aynı özgün işlem kodunun kullanılması esastır.

(4) İşlem kodunun üretilmesine ilişkin usul ve esaslar VDK tarafından belirlenir.

Uygulama esasları

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini yorumlamaya, bu Tebliğde yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de göz önünde bulundurarak karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Kurul yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Raporlamanın başlayacağı tarih

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Raporlama yükümlülüğüne tabi taraflarca 5 inci madde kapsamındaki türev araç sözleşmelerinden, 30/11/2018 tarihinden itibaren akdedilenler VDK'ya raporlanır.

(2) Akdedilme tarihlerine bakılmaksızın 30/11/2018 tarihi itibarıyla hala sonuçlandırılmamış olan sözleşmeler ile 1/1/2018 tarihinden sonra akdedilmiş ve 30/11/2018 tarihi itibarıyla sonuçlandırılmış ya da sonlandırılmış olan sözleşmeler en geç 1/1/2019 tarihine kadar VDK'ya raporlanır.

(3) MKT tarafından yapılacak raporlamaların başlangıç tarihi ve raporlanacak alanlara ilişkin belirleme MKT'nin önerisi üzerine Kurulca yapılır.

Raporlama sürelerine ilişkin geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamında, en geç sözleşmenin akdedilmesi, sözleşmede değişiklik yapılması, sözleşmenin erken sonlandırılması ya da vadesinde sonuçlandırılmasını takip eden iş gününde VDK'ya yapılacak raporlama, 1/1/2019 tarihine kadar takip eden ikinci iş gününde yapılabilir.

(2) 6 ncı maddenin altıncı fıkrası kapsamındaki tüzel kişiler için geçici 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirlenen raporlamanın başlangıç tarihi 1/1/2019 olarak uygulanır. Ancak, akdedilme tarihlerine bakılmaksızın 1/1/2019 itibarıyla hala sonuçlandırılmamış olan sözleşmeler ile 1/1/2018 tarihinden sonra akdedilmiş ve 1/1/2019 tarihi itibarıyla sonuçlandırılmış ya da sonlandırılmış olan sözleşmeler 31/1/2019 tarihine kadar VDK'ya raporlanır.

LEI Kodu kullanımına ilişkin geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 13 üncü madde uyarınca yatırım kuruluşları ve MKT'ler hariç LEI Kodu temin etmesi gereken tüzel kişiler, VDK'ya ilk raporlama yaptıkları tarihten itibaren bir ay içinde LEI Kodunu alırlar ve beş iş günü içinde VDK'ya bildirirler.

(2) VDK üyelerinin VDK'ya üyelik başvurusu sırasında tüzel kişi kimlik kodu alması zorunludur.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

Eklere için tıklayınız

